HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

נשבעתי כשם ה' לנפשות: (ו) דעת זכריס מיוסבת עליהם יותר משל נקבות: כני בנל אין להם עול מלכות כשאר גליות שבכל תלמות: **מכירין אם ישראל.** בכבודן הראשון מכירין ואין מכניריו עולם: **ואם אביהם שבשמים.** (ס) שמתמיכים בהקדוש ברוך הוא ואין מתמיכים בעבודת כוכבים: **שימי אם.** בתמיה. אתה הוא שימני מכס גדול ומקבה לי דבר זה. ויש לומרים רב לא היה יוקף עיניו אלא מעוט מעוט לניעות: **זה הלומד תורה בטהרה.** עליו הוא לומר לשמי ומנחה טהורה: **לעולם ואם על ישראל.** מקרא הוא בדברי הימים (ב ס' ג) בשלמיס(ב) ובקרבנות משמעי

ונשבעות לה' צבאות הלבו לאלכסנדריא של מצרים ובנו מזבח והעלו עליו לשם שמים שנאמר [1]ביום ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים [2]עיר ההרס יאמר לאחת מאי עיר ההרס יאמר לאחת כדמתרגם רב יוסף קרתא דבית שמש דעתיד למיחרב איתאמר דהיא חדא מנהון וממאי דעיר ההרס לישנא דשימשא היא דכתיב [3]האומר לחרס ולא יזרח [4]הביאי בני מרחוק ובנותי מקצה הארץ הביאי בני מרחוק אמר רב הונא אלו גליות של בבל שדעתן מיושבת עליהן בבנים ובנותי מקצה הארץ אלו גליות של שאר ארצות שאין דעתן מיושבת עליהן בבנות אמר רבי אבא בר רב יצחק אמר רב חסדא ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב מצור ועד קרטיגני מכירין את ישראל ואת אביהם שבשמים ומצור כלפי מערב ומקרטיגני כלפי מזרח אין מכירין את ישראל ולא את אביהן שבשמים איתיביה רב שימי בר חייא לרב [5]ממזרח שמש ועד מבואו גדול שמי בגוים ובכל מקום מוקטר מוגש לשמי ומנחה טהורה אמר ליה [6]שימי את דקרו ליה אלהא [7]דאלהא בכל מקום מוקטר מוגש לשמי בכל מקום שלקא דעתך אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בכל מקום מעלה אני עליהן כאילו מקטירין ומגישין לשמי ומנחה טהורה זה [8]הלומד תורה בטהרה נושא אשה ואחר כך לומד תורה [9]שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בליות מאי בלילות א"ר יוחנן אלו ת"ח העוסקים בתורה בלילה מעלה עליהן הכתוב כאילו עסוקים בעבודה [10]לעולם ואת על ישראל א"ר גידל אמר רב זה מזבח [11]בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן ורבי יוחנן אמר אלו תלמידי חכמים העסוקין בהלכות עבודה מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם אמר ריש לקיש מאי דכתיב [12]זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם אמר רבא האי לעולה למנחה עולה ומנחה מיבעי ליה אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה (ולא חטאת) ולא מנחה [13]ולא אשם אמר רבי יצחק מאי דכתיב [14]זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם: **מתני'** [15]נאמר בעולת בהמה [16]אשה ריח ניחוח ובעולת עוף [17]אשה ריח ניחוח ובמנחה [18]אשה ריח ניחוח לומר לך [19]אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים: **גמ'** אמר ר' זירא מאי קראה [20]מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל רב אדא בר אהבה אמר מהכא [21]ברבות הטובה רבו אוכליה ומה כשרון לבעליו[ם]: תניא אמר רבי שמעון בן עזאי בוא וראה מה כתיב בפרשת קרבנות שלא נאמר בהן לא אל ולא אלהים אלא ה' שלא ליתן פתחון פה לבעל דין לחלוק ונאמר בשור הגם [10]אשה ריח ניחוח ובעוף הדק [11]אשה ריח ניחוח ובמנחה [12]אשה ריח ניחוח לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין את לבו לשמים ושמא תאמר לאכילה הוא צריך ת"ל [15]אם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה ונאמר [16]כי לי כל חיתו יער בהמות בהררי אלף ידעתי כל עוף הרים וזיז שדי עמדי [17]האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה לא אמרתי אליכם זבחו כדי שתאמר עשה רצונו ויעשה רצוני לא לרצוני אתם זובחים אלא לרצונכם אתם זובחים שנאמר [18]לרצונכם תזבחהו דבר אחר לרצונכם תזבחהו לרצונכם זבחו לדעתכם זבחו כדבעא מיניה שמואל מרב הונא [ט]מנין [כ]למעשק בקדשים שהוא פסול שנאמר ושחט את בן הבקר שתהא שחיטה לשם בן בקר אמר לו זו בידינו הוא לעכב מנין [י]ת"ל לרצונכם תזבחהו לדעתכם זבחו:

הדרן עלך הרי עלי עשרון וסליקא לה מסכת מנחות

הלומד תורה בטהרה נושא אשה ואחר כך לומד

תורה. כפרק קמא דקידושין (דף כט:) ליכא למאן דאמר מיפכח ומחרטן לא פליגי הא לן והא להו:

ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן.

מדרשות תלוקין יש מי שאומר גמומתיהן של נזיקים [מ] ויש מי שאומר כנסיס של מם ויהיו למחרטן כשמוזה עשרים בעבודה ומאי ישראל ופלגתא מהכא בפלגתא מקמל בלעו ויש חומרים דקמי מלעיל והשב את העבודה לדביר ניתן ומאי [ס] ישראל. לא מצאתי יותר:

הדרן עלך הרי עלי עשרון וסליקא לה מסכת מנחות

מסורת הש"ס

(ו) [בעל כנו. ע"ש פיכ"י מלי כ. וע"ש בכ"י בכורות מג: וע"ש בכ"י], (ב) [ע"ש בדברות הש"י דרשה ב דף פפ.]. ג) [יומא עב: קדושין כט:]. ד) [מגילה יב:]. ה) [ועל מעולת כ"ל ב"י ב"ילקוט], ו) שבועות טו:, ז) [בכרות ה: ר. שבת לו. יומא מב. שבועות טו:], ח) [בפסוק: בכעניס כי אם לשון עיניו], ט) זכמים מז. מולין יג. לב:, י) [ועכן להיות לאמר ליה וכ"ל בזכחים מז.], כ) [ב"ל בשלמים], ל) [בשלמי מלי רוקח. ב"ק. מ) [בכ"י בגמ' ובעין יעקב ריש פ' כ' לחגיגה ע"ש], נ) [ועי' ע"ז ח"ש סימן קלן].

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה בבנים בעת זכרים וכו': (ב) ד"ה ואת אביהם שבשמים שנאמרו בהקב"ה ואין מאמינין בעבודת כוכבים: (ג) ד"ה כי אמאמר וכו' ועשה לנוני ולא שהוא לנוי:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מאי דכתיב בו' ולא כתיב בה חוקה. עיין לעיל דף יט ע"ל ועיין בגליוז רבה לגמ"ש ס"ם סימן ג' ס"ק ט':

מוסף רש"י

שימני את. אתה הוא המקבה לי בזמניס (לעיל כב.) מכס גדול כמותך לינו יודע לנתן מתני', (בבורות מג:) בכמה דוכמין מאמתן לימה רב כהי שימני אתן, ובגלה בעיני משום מכוס מביניהם, בלומר אתה יודע להשיבני, ואני אמעמני שאתה נניעות היה בו כרב שלא היה יוקף עיניו למעלה הלבך לא היה מניהו, ולא נהיה לי, שהרי לא מניהו שאתה רב כך לשוס אתה אלא לשוס אחר בן בכמה מקומות, ושוד שאתמי משום דהכיה הוה ותמיה ליה, כי הסיפ דאמר (תענית ט:) רחמנא ניזשבא מיכופיה דהך שימי, ולא היה יכהם רב שימי כך שאי הוה דאמיה ליה לרב ספא (נדה כד.). אלו ת"ח העוסקים בתורה. בהלכות עבודה (ב"מ קיד:). באילו מקטירין ומגישין לשמו. באילו מקריבין מוחן בניס המקדש (שם). נושא אשה. ניזול מהכיהול עבירה (יומא עב:). אחד המרבה ואחד הממעיט. שים לו שכר לממעיט כמו למרבה (ברכות יז:). מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול. שוחט קדשים ולא כשוהט אלא כמתעסק בדבריס אחרים (זבחים מז.) בלומר מנין למתעסק שפסול בקדשים כגון מתעסק בסכין בהקדישו או בתרקיו ושחט בהקדשים, אלא מנהין לשוס שחיטה, אבל מנהין לשוס שחיטה בעלמא כשר אלא שאי עלה לנעלים בשם הוסה (חולין יג.). זו בידינו הוא לעכב מנין. לפיה זאת אתה בכר ידענו מוחה ומיהו מלוה הוא דבעינן בן ולא עיכוב (זבחים שם) מקבל זה שיהי יודע ומכלל אתו למדים שמלוה להתכוין ואפי באילמי לעכב מנין, שאם לא נתכוין יהא פסול (חולין שם).

עין משפט נר מצוה

מח א מיי' פ"ג מהל' ת"ת הלכה ה טור ש"ע יו"ד סימן רמו סעיף ג:

מט ב מיי' פ"ג מהל' פסולי"מ הלכה ג:

תורה אור השלם

1. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִזְבֵּחַ לַיְיָ בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם וּמַצֵּבָה אֵצֶל גְּבוּלָהּ לַיְיָ:
ישעיהו יט יט
2. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיוּ חָמֵשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מְדַבְּרוֹת שְׂפַת כְּנַעַן וְנִשְׁבָּעוֹת לַיְיָ צְבָאוֹת עִיר הַהֶרֶס יֵאָמֵר לְאֶחָת:
ישעיהו יט יח
3. הָאֹמֵר לַחֶרֶס וְלֹא יִזְרָח וּבְעֵד כּוֹכָבִים יַחְתֹּם:
איוב ט ז
4. אָמַר לְצָפוֹן תֵּנִי וְלַתֵּימָן אַל תְּכַלְאִי הֲבִיאִי בָנַי מֵרָחוֹק וּבְנוֹתַי מִקְצֵה הָאָרֶץ:
ישעיהו מג ו
5. כִּי מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ גָּדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם וּבְכָל מָקוֹם מֻקְטָר מֻגָּשׁ לִשְׁמִי וּמִנְחָה טְהוֹרָה כִּי גָדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם אָמַר יְיָ צְבָאוֹת:
מלאכי א יא
6. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת:
תהלים קלד א
7. הִנֵּה אֲנִי בוֹנֶה בַּיִת לְשֵׁם יְיָ אֱלֹהָי לְהַקְדִּישׁ לוֹ לְהַקְטִיר לְפָנָיו קְטֹרֶת סַמִּים וּמַעֲרֶכֶת תָּמִיד וְעֹלוֹת לַבֹּקֶר וְלָעֶרֶב לַשַּׁבָּתוֹת וְלֶחֳדָשִׁים וְלַמּוֹעֲדֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל יִשְׂרָאֵל:
דברי הימים ב ב ג
8. זֹאת הַתּוֹרָה לָעֹלָה לַמִּנְחָה וְלַחַטָּאת וְלָאָשָׁם וְלַמִּלּוּאִים וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים:
ויקרא ז לז
9. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְיָ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא:
ויקרא ו יח
10. וְקִרְבּוּ וְהִרְעִיו יְרַחֵץ בַּמָּיִם וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיְיָ:
ויקרא א ט
11. וְשִׁסַּע אֹתוֹ בִכְנָפָיו לֹא יַבְדִּיל וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ עֹלָה הוּא אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיְיָ:
ויקרא א יז
12. וְהֵבִיאָה אֶל בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֻמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אַזְכָּרָתָהּ הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיְיָ:
ויקרא ב ב
13. מְתוּקָה שְׁנַת הָעֹבֵד אִם מְעַט וְאִם הַרְבֵּה יֹאכֵל וְהַשָּׂבָע לָעָשִׁיר אֵינֶנּוּ מַנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן:
קהלת ה יא
14. בְּרִבּוֹת הַטּוֹבָה רַבּוּ אוֹכְלֶיהָ וּמַה כִּשָּׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי אִם רְאוֹת עֵינָיִם:
קהלת ה י
15. אִם אֶרְעַב לֹא אֹמַר לָךְ כִּי לִי תֵבֵל וּמְלוֹאָהּ: תהלים נ יב
16. כִּי לִי כָל חַיְתוֹ יָעַר בְּהֵמוֹת בְּהָרֵרִי אֶלֶף: יָדַעְתִּי כָּל עוֹף הָרִים וְזִיז שָׂדַי עִמָּדִי:
תהלים נ י-יא
17. הַאוֹכַל בְּשַׂר אַבִּירִים וְדַם עַתּוּדִים אֶשְׁתֶּה:
תהלים נ י-יא
18. וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיְיָ לִרְצוֹנְכֶם תִּזְבָּחוּהוּ:
ויקרא יט ה